

„Visele“ lui Nennig – considerare critică asupra uneia dintre sursele patogenetice primare ale Materiilor Medicale pure

Dr.Gheorghe Jurj

* *Revista Română de Homeopatie*, 2002, 4, 30-39

Introducere

Una dintre temele fundamentale ale homeopatiei , în aspectul ei teoretic și în directă legătură cu fundamentele practice ale disciplinei, ține de consemnarea datelor ce ne parvin dinspre experimentele făcute de subiecți sănătoși în simptomele descrise apoi în Materiile Medicale pure. În aceste Materii Medicale s-au consemnat TOATE SIMPTOMELE obținute de la probatorii ce au experimentat un anumit remediu. Altfel spus, un număr de oameni sănătoși , s-au supus voluntar să experimenteze consecințele pe care ingerarea unei anume substanțe – în diferite diluții - le provoacă în economia fizică și psihologică a persoanei lor. Termenul incetățenit pentru aceste experimentări este acela englezesc , de *proving* , iar cei care se supun experimentării sunt numiți îndeobște *probatori*. Rezultatele se consemnează în fișe de simptome , publicate în revistele de specialitate și apoi, după un efort de sinteză, trecute în Materiile medicale homeopatice.

Tema studiului de față este aceea de a investiga una din **sursele primare de simptome patogenetice** , adnotată *NG*. in Materia Medicală Pura a lui Hahnemann (identificată apoi ca *NENNIG*) ce a furnizat mii de simptome , încă din primele ediții a Materiei Medica Pura a lui Hahnemann , după articolele și scrierile semnate de **Hartlaub și Trinks** , în diverse publicații homeopatice din epocă . Intenția acestui articol ,este de a examina , in legatura cu sursa menționată, NUMAI UN SINGUR DOMENIU de patogenezie , cel al viselor.

Ce reprezintă simptomele patogenetice?

Simptomele patogenetice sunt acele simptome care rezultă strict în urma administrării de substanțe, de obicei diluate, în cadrul provingurilor homeopatice. Spre deosebire de **simptomele toxicologice** , acesta este un domeniu extrem de sensibil , ce implică subiectivitatea probatorilor, ce sunt datori să consemneze tot ce simt pe perioada provingurilor. De aceea

, patogeneziile și abundă în descrieri subiective ale tipurilor de dureri, de „senzații ca și cum“, de ore de agravare –ameliorare etc. De la bun început, cred că sunt trei probleme de principiu ce se pun în legătură cu simptomele ce apar într-o patogenezie.

1. Ce anume **PRODUCE** o substanță administrată , în doze ponderale sau subponderale , la un om sănătos? Cu alte cuvinte care sunt simptomele primare determinate de substanța administrată , cele ce țin de **ACȚIUNEA PRIMARA** a substanței asupra oricărui probator (de ex . midriaza după administrarea de atropină), ce constituie nucleul invariabil al remediului. Această întrebare trimite la efectele **farmacologice** și **toxicologice** ale substanței. Tocmai pe acest temei o bună parte dintre simptomele consemnate în Materiile Medicale homeopatice provin din intoxicațiile involuntare sau accidentale cu respectiva substanță . Datele de toxicologie sunt dintre cele mai certe cu puțință asupra efectelor provocate de o substanță asupra persoanei umane. O parte dintre simptomele patogenetice sunt sensibil apropiate de cele farmacologice, mai ales în provingurile făcute în primele generații de homeopați, unde se administrau substanțe diluate dar încă în doze ponderale și adeseori, cantitatea de substanță creștea progresiv pînă la apariția simptomelor.

2. Pe de altă parte, ce anume simptome poate scoate la iveală o substanță administrată la probatori **FOARTE SENSIBILI**? Aceștia vor produce simptome particulare , chiar dacă remediul e administrat în doze foarte mici sau în diluții homeopatice. Consemnarea lor e fundamentală tocmai pentru a defini *domeniul de homeopaticitate specific* (de ex . vederea în galben după administrarea cîtorva doze de digitală, apare repede la indivizi sensibili dar numai la intoxicația propriuzisă la alții.) La indivizi foarte sensibili, simptomele și reacțiile apărute la un oarecare interval după ce efectul primar ar fi epuizat SAU după ce substanța este administrată repetitiv , pe perioade lungi de timp, în repetări suficiente pentru a provoca o reacție a organismului .Toate acestea ar constitui **ACȚIUNEA SECUNDARĂ** a substanței , ce ține seama de sensibilitatea individuală și de reacția organismului sensibilizat. Aceste simptome sunt de cea mai mare importanță în homeopatie pentru că, în timp, a ajutat la descifrarea „ **modelelor reacționale** „ ale remediilor și apoi a tipologiilor homeopatice.

3. Ce anume simptome sunt **pur individuale** , iscate de administrarea unui remediu , în care , ca și consecință a stressului farmacologic sau informațional , organismul și psihismul probatorului reacționează punând în funcțiune **propriile** mecanisme de răspuns . Acest tip de reacție ar putea fi denumit ca **REACTIE TERȚIARĂ**, care ține mai mult de probator, dând uneori mai multe informații despre acesta din urmă decît despre remediu. În acest caz nu este vorba de o *sensibilitate specială a*

individului la un anume remediu , cât de o *sensibilitate generală* care determină apariția unor simptome ce reflectă propria istorie și modul general de reacție al unui individ.

Acest tip de reacție este aproape imposibil de decelat la o examinare a unui singur proving făcut de singur un probator – într-o examinare pe „*orizontală*“ a tuturor simptomelor produse de el în acel proving.

Dar dacă s-ar examina **mai multe provinguri făcute de același probator** cu diferite substanțe, dacă s-ar urmări simptomele produse de un probator „*pe verticală*“ , în mai multe provinguri? Apariția unor acelorași simptome, produse de același individ, în provinguri cu substanțe diferite, nu ar fi un indiciu tocmai al acestei reacții individuale ? Studiul de față își propune și o astfel de cercetare.

Vise raportate de Nanning în provingul de Natrium Sulphuricum

Reluând Materia medicală la Natrum Sulphuricum , am găsit , printre altele , următoarele simptome la capitolul Somn și Vise , in Allen [1] preluate de la probatorul [a2], pe care , la examinarea listei probatorilor, Allen îl identifică drept Nanning. Pentru a urmări mai ușor firul cercetării am numerotat aceste simptome * (Nota la subsol . Pentru a ușura lectura, am trecut simptomele direct în limba română. Traducerea aparține autorului articolului. G.J. De asemeni, toate traducerile unor texte încă nepublicate în limba română ce apar pe parcursul acestui articol, aparțin aceluiași, din motive de necesitate)

pe care le cităm *in extenso*, chiar și numai pentru o recapitulare a acestora în formularea lor ingenuă din Materia Medicală Pură:

1. *Devine foarte somnoroasă dimineța în timp ce scrie.*
2. *Neliniște noaptea , ce o ține trează multă vreme*
3. *Somn neliniștit, se trezește des, vise foarte anxioase și se trezește cu mult mucus*
4. *Când doarme, tresare, fără să se trezească complet*
5. *Multe vise dar nu și le reamintește*
6. *Vise cu grădini, flori, picnicuri delicioase (după 8 zile)*
7. *Visează că a cumpărat un buchet de flori frumoase în piață (a patra noapte).*
8. *Visează o nuntă la care asistă (a șaptea noapte)*
9. *Visează o loterie; vede numerele pe care le-a extras*
10. *Numai vise anxioase; de ex, că varsă grăsime incinsă în foc*
11. *Vis anxios că preotul a descoperit că a comis crime*
12. *Visează că un domn pe care îl cunoște, zace bolnav în casa ei.*
13. *Vis că pe pârâul din vecinătate curg bușteni ce ar putea fi cauză de*

mari stricăciuni

14. *Visează că face o călătorie pe Dunăre și că era foarte înfricoșată*
15. *Visează o apă mare, în care intră fiica ei și strigă după ajutor.*
16. *Visează că fiica ei a fost atinsă de paralizie, ceea ce a înspăimântat-o și s-a trezit acoperită de transpirație.*
17. *Vise anxioase de cădere de la înălțime, care o fac să tresară din somn*
18. *Visează că plutește în aer și îi e frică mereu să nu cadă*
19. *Visează, înainte de miezul nopții, că a fost trasă dintr-o caruță.*
20. *Visează că fiica ei a jignit-o (a treia zi)*
21. *Visează că un domn tânăr o jignește*
22. *Visează că a suferit pentru că a fost insultată.*
23. *Visează că a fost insultată ceea ce a iritat-o într-atât ca a început să se lupte.*
24. *Visează o luptă în care s-a angajat.*

Se pare că este vorba de una sau mai multe persoane de sex feminin, care visează mult, care are vise agitate, și destul de anxioase, foarte personale. Sunt câteva teme ce se desprind :

- somn și vise neliniștite cu tresăriri (1- 5)
- vise de jignire, lovire, insulte, lupte (20-24)
- visele anxioase - de vinovăție (crimă – 12) de cădere (17, 19) , de înălțime (17, 18) , de arsură (10) etc
- vise în legătură cu apa, imersarea, călătoriile pe apă (Dunăre..) (13, 14, 15)
- vise cu grădini , flori , bucurie, etc (6-7)
- vise cu nenorociri, în legătură cu un membru al familiei (15, 16) sau cu altcineva (12, 13)
-

O examinare fugace a conținutului acestor vise repune deja problema enunțată mai sus : în ce măsură sunt ele **generate** de ingestia substanței – chiar și în diluție homeopatică ? (cu alte cuvinte, în ce măsură este vorba de *acțiunea primară a substanței* ?)

Sau, posibil , supunerea probatorului la proving a determinat mai degrabă **iscarea unor mișcări în subconștientul lui** , *conforme propriilor algoritme ascunse* de structurare a personalității , datorită faptului că era un subiect foarte sensibil la substanță (*acțiunea secundară*) ?

Sau, dimpotrivă, visele raportate de probator **reflectă** doar obsesiile și „*încărcătura subconștientului*” acestuia, ce **s-au desvăluit** cu prilejul provingului , ca reacție nespecifică la acțiunea unui stress – nu neapărat în directă legătură cu remediul probat - cât cu stressul generic al provingului (*Reacția terțiară*) ?

Vise raportate de Nanning la alte remedii.

În patogenezia la *Magnezia muriatica*, Nanning figurează în Allen ca sursa [a5].

Iată ce găsim ca simptome la capitolul vise provenind din această sursă

Vise vii, pe care nu și le reamintește

Visează călătorii, vise plăcute cu nuntă, dans, bani

Visează multă apă

Vise de rușine

Visează că devine anxioasă în timpul somnului din cauza unor lucrări pe care nu le poate face

Când adoarme, tot felul de vise, vise înspăimântătoare de cădere și altele asemeni

Visează că își arde mâinile în timp ce și le spală

Visează că cineva a venit să o omoare și că s-a aruncat de la fereastră.

În patogenezia la *Magnezia sulphurica*, Nanning este indicat ca sursa [a1].

Visează că doi bărbați necunoscuți o aruncă în apă

Visează că arde o casă din vecini ce nu poate fi salvată

Visează hoți în casa tatălui ei

Visează că este urmărită de soldați și împuscată. Se trezește înspăimântată. După ce readoarme visează că a căzut în apă și se trezește în spaimă.

Visează jignire care apoi se transformă în furie.

Visează că trebuie să meargă la teatru dar nu poate fi gata cu toaleta ceea ce o trezește jignită

În patogenezia la *Niccolum*, nanning dă următoarele vise:

Visează că mama ei a căzut într-un bayin cu apă, după care a fost trasă afara și se trezește tremurând și plângând

Visează că este urmărită de bărbați care o rănesc

Visează că fratele ei, trăind la distanță, o vizitează și este foarte fericită

Visează ceartă, cu amenintare de moarte și crimă, încearcă să taie degetul unui cunoscut dar nu poate în ciuda oricărui effort

Visează că se ceartă cu o cunoștință

Visează că persoane pe care le cunoaște sunt moarte, plânge.

La *Oleum animale aethereum*, Nanning [a1] raportează

Vis cu persoane moarte

Vise anxioase cu crime

Nu-si aminteste visele

La *Phellandrium aquaticum*, același probator raportează

Vise cu fulgere cu mare spaimă
Vise plăcute cu grădini, petreceri, distracție , etc
Visează un furt în care primește mai multe lovituri
Vise diferite pe care nu și la amintește

La Plumbum, din patogeneza lui Nenning [a4] Allen selectează următoarele

Visează că fură fructe într-o grădină
Vise confuze și anxioase
Vise înspăimântătoare de cădere

La Sarsaparilla officinalis, [a6] printre altele

Vise grele, pline de spaime, dar nu-și amintește ce anume a visat
Vise de jignire
Visează că este într-o sanie și sania se răstoarnă, tresare violent și se trezește

La Sulphur , [a3]

Vise anxioase, cu spaime și pericol de moarte, cu oameni morți

La Zincum met. [a8].

Vise cu jigniri, cu certuri sau vise triste
Ș.a.m.d....

Comparând aceste simptome cu cele raportate la Natrium sulfuricum se poate observa cu ușurință că reapar **teme comune**, ca și cum visele aparțin aceluiași persoane, cu o dinamică a subconștientului asemănătoare, dacă nu identică. Aproape indiferent față de substanța cu care s-a făcut provingul, temele reapar, ceea ce pune problema dacă aceste vise aparțin într-adevăr provingului substanței respective (ca *acțiune primară sau secundară*) sau sunt doar vise personale. De folos ar fi fost să se examineze care au fost visele persoanelor ce s-au supus provingurilor **înainte** de acestea : sunt visele raportate apărute în directă legătură cu provingul sau persoanele în cauză au mai avut aceste vise (eventual repetitiv) în decursul existenței lor ?

Provinguri raportate de Nenning

La începutul cercetării de față, nu știam nimic despre acest nume și nici despre contribuția lui la istoria homeopatiei. Parcurgând însă , cât mi-a fost în putință ca timp și bibliografie, istoria provingurilor homeopatice, aveam să aflu că Nenning este **una dintre cele mai prolifiche surse de simptome patogenetice din istoria homeopatiei** , obținute ca urmare a

foarte multor provinguri efectuate, în anii de început ai acestei discipline: „*Dr. Roth a numărat mai mult de unsprezece mii de simptome furnizate de el pentru diferite Materii medicale (inclusiv Hahnemann) - publicate mai ales de Hartlaub și Trinks, - între anii 1828 și 1836*” . [19]. O simplă enumerare a remediilor probate este impresionantă și cuprinde câteva zeci, dintre care unele în **premieră absolută** (cele subliniate în text), chiar dintre policrește. La alte remedii, Nenning a adus o contribuție semnificativă de simptome, preluate în edițiile de *Materia Medica* sau *Bolile Cronice* ale lui Hahnemann, pe când acesta era încă în viață , cu acordul – nu întotdeauna deplin , vom vedea mai departe de ce - al maestrului . *Materia Medicală Pura* a lui Hahnemann conține nu mai puțin de 11 447 de simptome din această sursă [27]. În cele ce urmează enumerăm cele mai importante dintre contribuțiile lui Nenning la patogeneziile unor remedii . Am purces la această enumerare din două motive : întâi , pentru a sublinia extinderea extraordinară a muncii acestui devotat al homeopatiei , apoi, pentru a aduce un exemplu asupra felului în care inițiatorii homeopatiei comunicau și își raportau activitatea în folosul comunității medicale:

Natrium sulphuricum (probat de Dr. Schreter, in Iemberg, Galicia; 1832, in Hartlaub's Annalen, vol. 111, No. 4 și de “ *zelosul și merituosul* “ – afirmă C. Hering - Nenning in Bohemia, in 1833, vol. 4, No. 4. De asemeni , Boericke face referință Nenning și la Schussler, 1832 , dar la acesta din urmă nu este un proving propriu-zis cât o discuție clinică asupra sării în biochimia organismului)[2]

Natrium carbonicum (in cea de a treia ediție a **Bolilor Cronice**, Hahnemann a adăugat la lista inițială de 308 simptome încă 625 de simptome , după provingurile făcute de Nenning și Schretter) [19]

Oleum animale aethereum (Proving făcut de Nenning, Schreter and Trinks, Hartlaub and Trinks, R. A. M. L., vol. 2.)[1]

Magnezia carbonica (publicate în Hahnemann, Chr. Kr., iv, 135, după Hartlaub and Trinks , *Reine Arzneimittellehre* . “ *Cea mai mare parte a simptomelor , 801 în forma originală vin de la Nenning*”) [19]. [29,30]

Magnezia Muriatica (proving făcut de Hahnemann cu adaosuri din Nenning, Hartlaub and Trinks' *Arzneimittellehre*, vol. 3, p. 237.) [1, 8, [29,30]]

Manganum aceticum (Nenning , Hartlaub and Trinks' *Annalen*, vol. 2, p. 201)

Magnezia sulphurica (Hartlaub and Trinks' *Annalen*, vol. 4, p. 466),

Muriaticum acidum (cele mai multe dintre simptomele din primele două editii ale **Bolilor Cronice** au fost obtinute de Hahnemann si cei din jurul său. Adițiile efectuate in a treia editie au fost făcute în mare parte după simptomele lui **Nenning**) [19]

Aethusa cynapium (Nenning: *Prak. Mitth.*, 1828.) („*Introduș în Materia medicală de dr.Nenning, din Germania*” [25]– aici o evidentă greșală a lui O’ Connor pe care o repetă de fiecare dată când face referire la el . Pe vremea aceea Boemia făcea parte din Imperiul Austroungar , nu din Germania . Această greșală mai apare, din păcate și în scrierile altor autori, de ex [7,24]

Achilea Millefolium (Nenning: Annalen hom. Klinik, V. 4, p. 344.)

Amonium muriaticum (Hartlaub in Annalen, 1833)

Ammonium carbonicum (a fost probat de Nenning pe mai multe persoane; cele 479 simptome de la el , incluzînd și cîteva ale editorilor au apărut in Hartlaub and Trinks' Arzneimittellehre. In a doua ediție a Bolilor Cronice, aceste observații au fost suplimentate cu cîteva observații noi făcute de Hahnemann și încă trei observatori, rezultînd totalul de 789.)[19]

Betula alba (Nenning: A.H. Z., V. 20, p. 130) [3].

Bovista lycoperdon (Bovista a fost probat de Nenning și încă doi probatori , 640 de simptome din această sursă au apărut Hartlaub and Trinks' Arzneimittellehre. După Hughes : ” *it 'is one of the vicious symptom-lists of the sub-Hahnemannic epoch, without any information as to subjects, doses, or relations between symptoms.*”) [18, 29,30] .

Niccolum-met. + -c. (Nenning: Hartl. u Trinks, Annalen, V. 3, p. 353.) Hartlaub (III. 3) in 1832, a publicat un proving de nickel, făcut de Nenning pe diferite persoane, fără a spune un cuvînt despre preparatele utilizate . Putem presupune că nu au fos pure. Afirmățiile lui Trinks, că ar fi fost vorba de un carbonat, nu pot fi crezute....) [15, 20]

Natrium carbonicum (a fost probat de Nenning și Schreter și rezultatele provingurilor lor, 625 în total a apărut în - Arzneimittellehre, vol 3, de Hartlaub și Trinks.)

Phellandrium aquaticum (Probat de Nenning și Richter, Hartlaub and Trinks, R. A. M. L.,- **Reine- Arznei-Mittle-lehre** - vol. 2, p. 138. “ *Are o afinitate specială pentru sîni, în special cel drept .Durerile apar în mamelon de fiecare dată cînd copilul e pus la sân. Durerile se extind înăuntru și în spate spre umeri și sacru*”) [23]

Baryta carbonica (Hahneman a adăugat în a doua ediție a MM pura din 1835, numeroase simptome dupa Hartlaub, raportate de Nenning)

Castoreum canadense (Allen il citează după Hartlaub and Trink's Annalen, vol. 3, p. 314

Causticum . Patogenezia la Causticum are o întreagă istorie. În **Fragmenta de viribus medicamentorum Positivis, sive in sano corpore humano observatis** (1805) Hahnemann a publicat treizeci de simptome obținute de el dintr-o substanță așa numită "*Acris tinctura.*" In prima și cea de a doua ediție a Materia Medica Pura apare o patogenezie mai extinsă a acestui preparat numit acum "*Aetzstoff Tinctur-Tinctura acris sine Kali.*" Acestei patogenezii (în forma finală conținînd 307 simptome) îi aparțin simptome provenite de la Becher, Franz, Hartmann, Hermann, Hornburg, Langhammer și Stapf și mai mult de 100 de observații ale lui Hahnemann. În cea de a treia ediție, (1833) remediul nu este inclus și, în consecință nu poate fi găsit în traducerea lui Dudgeon. Aceasta deoarece în 1830, Hahnemann i-a transferat patogenezia în Bolile Cronice unde are 1014 simptome, cele noi fiind furnizate de el însuși și Rummel. Acum este numit simplu „*Aetzstoff*” ori "*Causticum,*" și este preparat diferit . In Volume III din al lor *Arzneimittellehre*, Hartlaub și Trinks dau , citându-l pe **Nenning** (SA) nouă simptome din vechea și șaptezeci din noua preparare.. [12]

Chelidonium majus (Nenning: Hartl. u Trinks, Mat. Med., V. 3) [3].

Gambogia („CAJETAN NENNING a probat acest medicament pe mai multi subiecti, femei, in dose de 30 picături de tinctură pură , 25 de picături din prima diluție, 20 din a doua și 25 picături din a 3-a , nu ne dă informații în legătură cu probatorii și doza pe care a luat-o fiecare dintre ei și nici nu ne indică la care anume probatori au apărut diferitele simptome “ – [19] . Simptomele apar în Allen, Encyclopedia, vol. 4, p. 373. [1]

Strontium carbonicum (Nenning, Schreter, Seidel, Trinks and Woost, Hartlaub and Trinks, R. A. M. L.)

Tabacum (probatorii primari au fost Nenning, Schreter, Hausbrand, Hartlaub și Trink's , Mat. Med.; Seidel's Collection, A. H. Z., vol. 12, p. 150; Allen's Encyclopedia. Nenning – număr de probatori necunoscut , metodă necunoscută, A folosit tutun ungar.)[29]

Alumina (Hartlaub and Trink's, Arzneimittellehre, II, 80. Contine 979 simptome de la patru observatori , Hartlaub, Nenning, Schreter, Trinks obținute cu prima și a 6-a trituratie) [19]

Indigo tinctoria (Indigo a fost probat de leMBKE ,A. h. Z., xlv, 338 si NENNING : Annal. Hom. Klinik, V. 3, p 229).

Graphites (o patogenezie de Graphites a apărut în prima ediție a Bolilor Cronice, conținând 590 de simptome. A fost apoi probat și de Nenning , pe mai multe persoane, și de Hartlaub. In a doua ediție a Bolilor Cronice, Hahnemann a incorporat cele 200 de simptome noi astfel obținute și a adăugat câteva de la Rummel și Kretchmar, si din propriile observatii, obținând un total de 1 144 de simptome.) [1, 17, 19,]

Kalium carbonicum (Hahnemann a publicat un proving de Kali carbonicum in prima ediție a Bolilor Cronice , cu 938 simptome. In a doua ediție lista a crescut la 1 650, câteva dintre aditii provenind de la Hartlaub și Goullon , dar cele mai multe dintre ele venind de la **Nenning**.)

Sarsaparilla officinalis (Nenning : Hartl. Mat. Med., V. 2.)

Tartaricum acidum (Nenning: Prakt. Mittheil, 1827, p. 27. apoi citat de Allen)

Jalapa ("*diaree dureroasa a copiilor cu neliniste violenta si plans*" – Nenning) [4]

Dulcamara (din Nenning, notat ca NG, Hahnemann preia simptome in **Bolile cronice** . De ex : "*Dispoziție rea, nu e dispus să facă nimic mai multe zile*" . *Certăreț după amiaza, fără să fi fost jignit*") [5]

Euphorbium officinarum (cei care au contribuit la aceasta patogenezie sunt patru: Hahnemann însuși , Langhammer, Wislicenus și Nenning") [19]

Sarsaparilla (In Mat. Med. Pura (vol. iv) Sassaparilla are 42 de simptome de la Hahnemann și 111 de la alții. Nenning a făcut apoi un proving (*in felul său obișnuit* [19]) pentru Hartlaub und Trinks' Arzneimittellehr, vol 2, ce conține 347 simptome . Acestea au fost incorporate în a treia ediție a Bolilor Cronice) [5,17,19]

Referințe la Nenning găsim însă si la alte remedii, chiar din primele ediții ale lui Hahnemann, iar mai apoi este mereu citat in mai toate marile materii medicale pure la : Phosphorus, Sulphur, Silicea, Sulphuric acidum, Zincum , Plumbum met , Arsenicum album, Drosera, Ipeca, , Laurocerasus, Moschus , Paris, Sabina. Secale, Carbo animalis etc .

Probabil si unele simptome de la Ratanhia ("*simptomele provin probabil de la Nenning, deși fără nume sau altă informație Trebuie să le luăm în considerare în*

maniera obișnuită” pentru acest autor , [18]), Silica marina, Kali Iodatum, Cantharis, provin probabil de la aceeași sursă [1,5,19,17].

Reacții la provingurile lui Nanning

Prima dată când Hahnemann a folosit provingurile publicate de Hartlaub și Trinks – la Alumina, pentru Bolile Cronice – el face această remarcă :
“*prin aceste două litere (NG) , în pur anonim , se desemnează o persoană care a furnizat cel mai mare număr de simptome în Annalen, dar de multe ori exprimate într-o manieră neglijentă, difuză și nedefinită. Nu am făcut decât sa extrag ceea ce este util de la probatorii lui, și numai cu credința că este o persoană grijulie și de încredere; dar, într-un domeniu atât de dificil și delicat ca testarea medicamentelor este aproape de neiertat ca publicului homeopatic să I se ceară a acorda încredere necondiționată unei persoane necunoscute desemnate doar prin două litere ca Ng*” [11]

se poate că Hahnemann „ a fost în mod nemeritat prejudiciat și a reacționat împotriva provingurilor lui Nanning, ce par să fie conduse constiincios, deși nu în strictă conformitate cu metoda hahnemaniană (Brit. Journ. of Hom., xxxv, p. 106) (comentariul lui Hughes la Organon) [10]

De asemeni se pare că nota la paragraful 143 din Organon, numai în ed. a 5-a , se referă la patogeneziile lui Nanning, care cum vom vedea, plătea probatorii

„ de curînd a devenit un obicei să se încredințeze testarea medicamentelor unor persoane necunoscute, de la distanță , care sunt plătite pentru munca lor, informațiile astfel obținute fiind tipărite. Dar, prin această metodă, munca cea mai importantă dintre toate, care are ca misiune formarea temeliei adevăratei și unicei arte a vindecării și care necesită cea mai mare siguranță și încredere morală, îmi pare – și regret să o spun – dubioasă și nesigură d.p.d.v al rezultatelor, pierzându-și toată valoarea „ [13]

Această notă a lui Hahnemann a dus la multe suspiciuni în legătură cu sursa menționată, pînă într-atît că unii autori, precum cei care au alcătuit Repertoriul Cypher , s-au simțit datori să îndepărteze toate simptomele din această sursă. „ simptomele cu care a contribuit Nanning (deși nedrept) au fost îndepărtate de atît de mulți autori ... [17, 19]

Dr.Roth a examinat patogeneziile făcute de Nanning, pe care îl discreditează, îl numește „ o fabrică de simptome” și consideră contribuțiile lui de o valoare îndoielnică. [27,18]

În scrierile lui, Hughes face o critică implicită (de mai multe ori apar expresii de genul „ acest proving a fost făcut de Nanning în maniera lui

obisnuită, fără să precizeze dozele, persoanele” etc..) sau explicită la modul în care Nenning își conducea provingurile :

NENNING a probat Laurocerasus în felul său obișnuit , adică pe lucrătorele soției sale care au fost plătite pentru aceasta . El raportează toate nimicurile de deviere de la sănătate (engl. every trifling deviation) observate , și în felul acesta a încărcat lista de simptome cu multe împunsături ici și colo, bolboroseli în abdomen, variații ale scaunului si altele de acest fel care sunt evident non-medicinale (ne provocate de remediu, NA) și incidentale condiției normale a oricărui om. Hahnemann nu a făcut decât să extragă din contribuțiile acestui chirurg, iar noi, cu atât mai mult, restrângem cu rigiditate utilizarea lor)
[18]

Totuși, același autor îi și recunoaște meritele

*„Se pare totuși că simptomele lui Nenning au fost obținute în maniera justă, adică prin testare pe oameni sănătoși, dar plătirea probatorilor și lipsă de discernământ în preluarea raportărilor lor au aruncat o oarecare umbră asupra rezultatelor. Cu toate acestea, nu cred însă că aceasta ar justifica îndepărtarea lor în totalitate. Singurul lucru pe care aceste simptome îl necesită este verificarea clinică, testarea lor ca materiale ce pot verifica regula **similia similibus curentur**. Dacă ele, submise acestui test, se adevăresc de încredere, le putem considera ca admisibile în Materia Medica.*[18]

Pe de altă parte, mari homeopați, ca , Boeninghausen, Wilson și Hering i-au acordat girul de încredere „acceptând contribuțiile lui Nenning ca fiind la fel de satisfăcătoare ca și cele ale altor observatori. Nici o afirmație împotriva lui nu a venit din această parte. De aceea putem accepta contribuțiile lui Nenning sau, cel puțin să le recunoaștem provizoriu ca fiind bune și valabile adiții.”[18] .

Hering îl numește pe alocuri „zelosul și merituosul Nenning” și recunoaște că a verificat mai multe simptome cu rezultate clinice , de ex. „Raue și Hering : anume forme de sciatica, vindecate cu Nat-s în a doua dilutie, conform patogeneziei lui Nenning” [17,24]

sau, îl trece la AUTORITĂȚI CLINICE în ale sale „Guiding symptoms of our Materia Medica” la **Sabina**, **Secale** (hipermenoree) **Rhus tox** (epistaxis) **Pulsatilla**(amenințare de avort) **Colocynthis** (balonare după ce a căzut; colică renală cu complicații) **Sulph** (oftalmie) ș.a... [17] .

Comentînd patogenezia la Amonium Muriaticum Hering afirmă „ primul probator a fost mult criticatul Nenning , a cărui **provinguri de**

maestru (SN, engl. masterly provings,) *au fost publicate de Hartlaub ...* [17].

De asemeni , de-a lungul anilor s-au verificat clinic multe simptome din patogeneziile lui „ *acuratețea acestor simptome a fost confirmată de medicii care le- au utilizat*” [26] „*avînd ca rezultat vindecări spectaculare*”. [27]

De exemplu Farrington relatează o astfel de vindecare a unei amenorei cu Manganum aceticum C3 , după ce a încercat alte remedii, în care a luat de bază pentru prescriere simptomele numai descrise de Nenning [9]

Cine a fost Nenning ?

Istoria provingurilor anonime, notate cu Ng, din vremurile hahnemaniene, are propria poveste .

C. Hering a explicat sursa anonimatului său . Nenning „ *a fost un chirurg , din apropiere de Budweis , în Boemia, un om candid, drept , nu prea învățat, bineintenționat, pe care îl cunoștea toată lumea. Conform cu legile țării sale nu avea drept de practică decât ca chirurg. O parază a mîinii drepte l-a împiedicat să-si urmeze menirea. Soția lui a început o școală de broderie prin care a întreținut familia. Nenning a aflat de homeopatie si , în scurt timp , a devenit un admirator ardent. Atunci a avut marea idee să ajute această cauză făcând provinguri pe fetele ce lucrau în atelierul de borderie a soției sale. A reușit să le convingă. Din nefericire a ajuns în contact cu Hartlaub , din lepizig , și nu cu Hahnemann însuși.*

Pe vremea aceea , tuturor cetățenilor austrieci le era interzis, printr-o lege strictă, să trimită orice material tipăribil în afara granițelor imperiului. De aceea , nu doar Nenning ci toți ceilalți supuși austrieci , au apărut în literatură doar cu inițialele.”[17, apud 18]

Iată, deci că obiecția lui Hahnemann asupra anonimitului acestei surse este oarecum neîndreptățită, sau oricum , scuzabilă în contextul istoric dat..

De altfel , de îndată ce a fost posibilă publicarea în străinătate, Nenning însuși dă o explicație , în Allgemeine Hom. Zeitung , 1839, a posturii sale „*... dacă am făcut prea multe provinguri și, cum s-a remarcat, am relatat prea multe simptome, aceasta, în opinia mea ar trebui mai degrabă să provoace simpatie decît ridicul. Moștenirea lui Hahnemann, pe care am considerat-o că nu e doar pentru a profita ci și pentru a ne așterne la lucru, mi-a animat entuziasmul și, cu suținerea activă a lui Hartlaub a fost posibil sa fac ceea ce am făcut, ceea ce , uneori, probabil, l-a susprins chiar pe Hahnemann. Un număr de persoane, unele din familie, altele în legături prietenești, au fost adunate și au făcut experimentările, fiind răsplătite cu masă și plată. Împreună cu ele au*

participat și cele două fiice ale mele, și, cu deplină încredere în onestitatea tuturor le-am administrat remedii diferite, notând tot ceea ce au raportat. A fost o problemă de conștiințozitate să nu omit nici cel mai mic amănunt și, de aceea, au apărut frecvente repetiții pe care le-am admis, pentru că am considerat că numai așa sfera de acțiune a remediului poate fi recunoscută cel mai bine ,, [18]

Pentru unul din cei mai mari raportori de simptome patogenetice din istoria homeopatiei, această modestie exemplară este aproape legendară. Cu rezervele de luat în seamă în ceea ce privește acuratețea felului în care a condus provingurile, Nenning se dovedește a fi unul din pionierii necunoscuți, unul dintre acei anonimi devotați, ce au încercat, cu bunăvoință întotdeauna, cu exactitate numai uneori, să ofere un fundament faptic acelei discipline medicale acerbe – dar și subtile – ce se dorea și s-a dovedit a fi, în ani, homeopatia.

In loc de concluzii

Incursiunea în pasionanta- sperăm- istorie a homeopatiei din articolul de față - în legătură cu *o singură sursă primară și cu un domeniu atât de restrâns ca cel al viselor* - nu se poate încheia cu concluzii ferme și liniare, ori didactice, superficiale și inconsistente ce se pretează articolelor de popularizare dar nu unei cercetări serioase.

Problemele în legătură cu încrederea în sursa primară de simptome patogenetice „**Nenning**” rămân; dar, se pare, girul unor mari homeopați ce i-au acordat încredere și au verificat simptomele în clinică, îi dă credit, în mare parte.

Cu toate acestea, nu putem ignora *fragilitatea in sine* a domeniului viselor ca temă de proving. După cum am putut vedea, visele, tocmai pentru că reflectă o dinamică individuală a subconștientului, sunt supuse unor multiple condiționări, în care temele individuale pot răsări în momentul provingului iar distincția între aceste teme și acțiunea directă a remediului este aproape imposibilă.

Emfaza exagerată acordată acestor „visuri patogenetice” (*dream proving*) (despre care apare o discuție în [31,32]) în ultimii ani, e greu și uneori chiar imposibil - de verificat, ca simptome de încredere pentru homeopatie. Credem ca *Moda Dream Proving* este problematică și dubitabilă pentru o prescriere homeopatică de acuratețe.

De multe ori, probabil, *visele iscate de o patogenezie nu sunt altceva decât reiterarea unor teme subconștiente ce macină psihismul probatorilor.*

Prin aceasta nu avem intenția, cîtuși de puțin , de a desființa acest domeniu ca domeniu de patogenezie, ci doar de a atrage atenția asupra lui.

Ca idee generală , o posibilă îndrumare ar fi aceea că , dacă visele apărute în cursul unui proving sunt **noi** - fără să fi apărut anterior în istoria personală - sunt de luat în seamă ca *induse* (în temeiul acțiunii *primare* sau *secundare* a remediului testat), ca *simptome patogenetice*.

Dacă aceste vise au fost repetitive, dacă au existat și înainte de proving (ori, în limbaj clinic, înainte de îmbolnăvire) ori se repetă de-a lungul mai multor provinguri la aceleași persoane (cum pare să demonstreze studiul de față, în legătură cu sursele patogenetice ale lui Nenning) ele , probabil, nu reflectă decît *reacția terțiară* a persoanei, cea în care istoria personală are o importanță fundamentală, altfel spus , sunt *vise personale* , care în judecarea efectelor unui proving sunt problematice.

Dacă aceste vise au apărut însă deodată cu provingul (sau îmbolnăvirea) sunt intotdeauna de luat în seamă. Ele reflectă modificări subtile în economia persoanei deodată cu modificările induse de un eveniment nou ce relevă straturi profunde de dezordine. Cu siguranță, aceste vise, chiar personale , nu pot fi ignorate în decursul unui consult homeopatic.

Temele fundamentale în care gravitează psihismul unei persoane *pot fi* revelate de un proving sau de o îmbolnăvire. Poate aceste teme sunt relevante în domeniul *tipologiilor* homeopatice.

Dar interpretarea acestora , ca semnificative sau nu, în decursul unui consult homeopatic, ține de o finețe a amănuntelor *imprescriptilă* în acest articol ce se vrea mai degrabă istoric.

Nu mai puțin însă , o recunoaștere a meritelor unui devotat al homeopatiei , aproape necunoscut, ce a făcut ceea ce puțini dintre cei care practica homeopatia astăzi ar mai face și care a adus, cu multe critici și îndoieli , o contribuție de seamă la istoria homeopatiei: anonimul NG din primele ediții ale *Materiei Medica Pura* și din *Bolile Cronice* ale lui Hahnemann, identificat mai apoi ca devotatul chirurg **Nenning din Boemia**.

Bibliografie

1. ALLEN T. F., Encyclopedia of Pure Materia Medica
2. BOERICKE W., The Twelve Tissue Remedies of Schussle
3. BRADFORD T.L. , Index of Homoeopathic Proving, Philadelphia 1901
4. BUCK H., The Outlines of Materia Medica, Londra, 1865
5. BURT W. H., Characteristic Materia Medica
6. BURT W. H., Physiological Materia Medica, Chicago 1881
7. CHOUDHURI N. M., A study on Materia Medica, Calcutta 1929

8. CLARKE J. H., Dictionary of Practical Materia Medic
9. FARRINGTON E. A., Lesser Writings (with Therapeutic Hints and Some Clinical Cases
10. GIBSON D. M., Studies of Homoeopathic Remedies, Londra, 1987
11. HAHNEMANN S., Chronic Diseases, trad eng, ed 3, 1846
12. HAHNEMANN S., Materia Medica Pura, trad engl Dudgeon , cu comment Hughes,
13. HAHNEMANN S., Organon al artei vindecarii, trad rom, ed Marineasa, Timisoara 2001
14. Hahnemannian Advocate 1896 Volume XXXV Chicago No 1
15. Hahnemannian Monthly, The (_Hahn_Monthly)Vol. I. August 1865 - July 1866
16. HEMPEL C. J., A New and Comprehensive System of Materia Medica Vol 1 and Vol , 1864
17. HERING C., Guiding Symptoms of our Materia Medic, Calcutta, 1971
18. HUGHES R. and DAKE J. P., A Cyclopaedia of Drug Pathogenesy
19. HUGHES R., A Manual of Pharmacodynamic, 1867
20. LEESER O., Text book of Homoeopathic Materia Medic, Stuttgart 1932
21. MATHUR K. N., Systematic Materia Medica of Homoeopathic Remedies, New Delhi, 1972
22. MOHANTY N., Text Book of Homeopathic Materia Medica,1994
23. MURPHY R., Homeopathic Remedy Guid
24. NARASIMHAMURTI K. L., Handbook of Materia Medica and Therapeutics of Homeopath
25. O'CONNOR J., The American Homoeopathic Pharmacopoeia,
26. Organon, The : A quarterly Anglo-American Journal of Hom. Medicine and Progressive Collateral Science (_Organon) 1878, nr 1.
27. SHERR J., The Dynamics and Methodology of Homoeopathic Provings
28. VARMA P. N. AND INDU VAID, Encyclopaedia of Homoeopathic Pharmacopoeia
29. VERMEULEN F., Prisma, 2002
30. VERMEULEN F., Synoptic Materia Medica ed 2, 1998
31. Homoeopathic Links , autumn,1995
32. Homoeopathic Links , spring 1999

